

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/1200/2015
Identifikačné číslo spisu:	5610208244
Dátum vydania rozhodnutia:	24.08.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Eva Sakálová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:5610208244.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Z., bývajúcej v B., zastúpenej Mgr. Tomášom Adamcom, advokátom v Spišskej Novej Vsi, Levočská ulica 3, proti žalovanej COOP Jednota Liptovský Mikuláš, spotrebné družstvo, so sídlom v Liptovskom Mikuláši, 1. mája 54, o zaplatenie náhrady mzdy, vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 8 C 219/2010, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 15. júna 2015 sp. zn. 11 Co 201/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom z 8. októbra 2014 č.k. 8 C /219/2010-218 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala náhrady mzdy z dôvodu neplatného skončenia pracovného pomeru v skúšobnej dobe. Žalobkyni uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania vo výške 780,09 eur v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku k rukám právnej zástupkyne žalovanej. Okresný súd sa v odôvodnení rozsudku okrem odôvodnenia rozhodnutia vo veci samej zaoberal aj nevyhovením návrhu na odročenie pojednávania a ospravedlnenia neúčasti žalobkyne a jej právneho zástupcu na pojednávaní 8. októbra 2014. Uviedol, že riadne a včas predvolaná žalobkyňa ani jej právny zástupca sa na pojednávaní 8. októbra 2014 nezúčastnili, hoci nedošlo k odročeniu pojednávania, o ktoré odročenie požiadal právny zástupca žalobkyne podaním doručeným súdu 22. septembra 2014 a ktorým ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní kolíziou pojednávaním na Okresnom súde Košice II, o ktorom nadobudol vedomosť skôr a ospravedlnil aj neprítomnosť žalobkyne, ktorá trvala na osobnej účasti. Okresný súd oznámil právnenému zástupcovi podaním, doručeným mu 3. októbra 2014, že jeho žiadosť o odročenie pojednávania neobsahuje náležitosti podľa § 119 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a súd nezistil vážny dôvod pre odročenie pojednávania a že kolízia termínov pojednávania takýmto dôvodom nie je. Zároveň poukázal na právoplatnosť rozhodnutia, ktorým bola žaloba vo veci určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru v skúšobnej dobe právoplatne zamietnutá a aj dovolanie, ktoré bolo proti právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu podané, bolo

právoplatne odmietnuté dovolacím súdom ako procesne neprípustné. Z hľadiska hospodárnosti konania preto nevidel dôvod na predlžovanie konania.

2. Krajský súd v Žiline rozsudkom z 15. júna 2015 sp. zn. 11 Co 201/2015 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny. Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, ako aj s odvodnením napadnutého rozsudku. K odvolacej námietke týkajúcej sa procesného postupu súdu prvej inštancie uviedol, že neobstojí tvrdenie žalobkyne, že postupom súdu prvej inštancie jej bola odňatá možnosť konať pred súdom z dôvodu prejednávania a rozhodnutia veci na pojednávaní 8. októbra 2014 v neprítomnosti žalobkyne a jej právneho zástupcu. Odvolací súd uviedol, že právo účastníka, aby jeho vec bola prejednávaná verejne a v jeho prítomnosti, ktoré právo je zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, nemožno chápať tak, že súd nemôže konať a rozhodnúť vo veci bez prítomnosti účastníka, ale tak, že súd je povinný umožniť účastníkovi uplatnenie tohto práva. Ustanovenie § 101 ods. 2 O.s.p. umožňuje súdu vec prejsť v neprítomnosti účastníka, ktorý sa, i keď bol riadne predvolaný, nedostavil na pojednávanie, ani nepožiadala z dôležitého dôvodu o jeho odročenie a z toho predpokladu vychádza aj § 119 O.s.p., podľa ktorého pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Podľa názoru odvolacieho súdu posúdenie žiadosti o odročenie pojednávania a kvalifikovanie dôvodu pre odročenie dôvodu pojednávania tvrdeného účastníkom z hľadiska, či ide o dôležitý dôvod, je v kompetencii konajúceho súdu, ktorý tento dôvod musí vyhodnotiť so zreteľom na všetky okolnosti prejednávanej veci. Aj prípadná kolízia pojednávania právneho zástupcu môže predstavovať dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania, avšak nie každá kolízia pojednávania právneho zástupcu dôvod pre odročenie pojednávania vytvára. Vychádzajúc z judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky o taký prípad podľa odvolacieho súdu ide len vtedy, ak právny zástupca účelne využil všetky zákonom pripustené prostriedky a spôsoby poskytovania právnej pomoci, ktoré mu právna úprava priznáva a napriek tomu zastúpenie klienta na pojednávaní zabezpečiť nemožno. Odvolací súd uviedol, že pri kvalifikovaní dôležitého dôvodu pre odročenie pojednávania súd vychádza z informácií, ktoré účastník v súčinnosti so svojím právnym zástupcom súdu poskytol v čase podania žiadosti o odročenie pojednávania. Ak právny zástupca určité informácie, relevantné skutočnosti, ktoré prípadne aj mohli existovať, neoznámil a nepreukázal v čase podania žiadosti, súd ich logicky zohľadniť nemohol. Preto aj v danej veci, existujúca kolízia pojednávania právneho zástupcu sama osebe nie je dôvodom pre odročenie pojednávania za situácie, keď právny zástupca súdu iné skutočnosti neoznámil. Priamo zo zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii totiž vyplýva možnosť využitia substitúcie v zastúpení právneho zástupcu iným právnym zástupcom. Pokiaľ takáto zákonná možnosť existuje, právny zástupca je povinný túto možnosť využiť, čo i len to dovoľuje skutkový a právny stav v jednej z viacerých vecí kolidujúcich pojednávani. Iba vtedy, keď substitúciu nemožno využiť ani v jednej z kolidujúcich vecí, prichádza do úvahy odročenie jedného z pojednávani. Takáto možnosť by prichádzala potom do úvahy iba v prípade, keby ani v jednej z kolidujúcich vecí nemohol právny zástupca využiť možnosť substitúcie. Takúto skutočnosť však, pokiaľ existovala, bol právny zástupca povinný súdu oznámiť už v čase podania žiadosti o odročenie pojednávania, čo však neurobil. V odvolaní síce tvrdil, že substitúciu nemohol využiť z dôvodu, že žalobkyňa s ňou nesúhlasí, čo však nepreukázal a z obsahu spisu táto skutočnosť nevyplýva. Zo žiadosti o odročenie pojednávania nevyplýva ani, že prípadne táto možnosť nemohla byť využitá v prípade konania pred Okresným súdom Košice II. Odvolací súd pri posudzovaní danosti predmetného odvolacieho dôvodu vzal do úvahy aj tú skutočnosť, že vo veci nešlo o prvé a jediné pojednávanie, ale v priebehu konania, ktoré sa začalo 4. októbra 2010 nariadil súd prvej inštancie viaceré pojednávania a žalobkyňu riadne vypočul ako účastníčku konania na pojednávaní. Od začiatku konania až do vyhlásenia napadnutého rozsudku tak žalobkyňa mala dostatočný priestor, aby realizovala svoje práva vyplývajúce z O.s.p. voči súdu. K odvolacím dôvodom spočívajúcim v nesprávnom právnom posúdení veci a nedostatočnom zistení skutkového stavu veci odvolací súd uviedol, že v odvolaní absentujú konkrétne dôvody korešpondujúce s dôvodmi rozsudku prvej inštancie, ktoré by spochybňovali správnosť konkrétnych skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie. Preto na tieto nekonkretizované námietky neprihliadal.

3. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním, ktorého prípustnosť odôvodnila tým, že odvolací súd jej svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.),

konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), a to tým, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, skutkový stav nebol dostatočne zistený a sudy nesprávne právne posúdili dobré mravy podľa Zákonníka práce.

4. Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadрила.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (žalobkyňa, ďalej aj dovolateľka) zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

6. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané 10. augusta 2015, t.j. pred 1. júlom 2016, za účinnosti O.s.p., dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované) a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 a § 238 O.s.p v znení účinnom do 22. decembra 2015.

7. Dovolanie žalobkyne smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej. Rozsudky odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, boli uvedené v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. Dovolanie žalobkyne nesmeruje proti rozsudku, ktorý je uvedený v týchto ustanoveniach; prípustnosť dovolania preto z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nevyplýva.

8. Predmetné dovolanie by bolo prípustné iba ak v konaní došlo k procesným vadám, ktoré boli uvedené v § 237 O.s.p. Žalobkyňa poukazovala vo svojom dovolaní, že konanie je zaťažené vadou, ktorá bola uvedená v § 237 pod písm. f/ O.s.p., jej existencia však nevyšla v dovolacom konaní najavo.

9. Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa strane sporu znemožní realizácia jej procesných práv, priznaných jej v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jej práv a právom chránených záujmov.

10. Dovolateľka mala za to, že odvolací súd zaťažil konanie vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p. spočívajúcou v odňatí možnosti konať pred súdom, keď nebolo vyhovené návrhu jej právneho zástupcu na odročenie pojednávania z dôvodu kolízie termínov pojednávania a nemala tak možnosť osobne konať pred súdom a urobiť záverečné návrhy a vyjadriť sa ku skutočnostiam, ktoré boli odprezentované v jej neprítomnosti na pojednávaní.

11. Podľa § 101 ods. 2 O.s.p., súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadala z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy. Podľa § 119 ods. 1 a 2 O.s.p., pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Účastník, ktorý navrhuje odročenie pojednávania, musí súdu oznámiť dôvod na odročenie pojednávania bez zbytočného odkladu, po tom, čo sa o ňom dozvedel alebo odkedy sa o ňom mohol dozvedieť, alebo s prihliadnutím na všetky okolnosti ho mohol predpokladať. Návrh na odročenie pojednávania obsahuje najmä: a/ dôvod, pre ktorý sa navrhuje odročenie pojednávania, b/ deň, keď sa účastník o dôvode dozvedel, c/ ak je to možné, uvedenie elektronickej adresy, telefaxu alebo telefónu, na ktoré súd bezodkladne oznámi, ako návrh posúdil.

12. Citované zákonné ustanovenie § 101 ods. 2 O.s.p. umožňovalo súdu, aby na pojednávaní prejednal vec v neprítomnosti účastníka za predpokladu, že tento bol na pojednávanie riadne predvolaný, a že na pojednávanie sa nedostavil a ani nepožiadala z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. O odročenie pojednávania musel teda účastník konania (zástupca) požiadať (nestačilo neúčast' len ospravedlniť) a žiadosť o odročenie pojednávania musela byť súčasne podložená „dôležitým dôvodom“. Dôležitosť

dôvodu, ktorým bola odôvodňovaná žiadosť neprítomného účastníka o odročenie pojednávania, posudzoval súd vždy podľa konkrétnych, individuálnych okolností prípadu.

13. V preskúmvanej veci bola žaloba žalobkyne, ktorou sa domáhala určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru v skúšobnej dobe a určenia, že pracovný pomer trvá naďalej právoplatne zamietnutá 26. novembra 2012. Predmetom konania v preskúmvanej veci tak zostala len žaloba v časti náhrady mzdy, ktorej sa žalobkyňa súčasne domáhala. Pokiaľ žalobkyňa namieta odňatie možnosti konať pred súdom prvej inštancie tým, že súd 8. októbra 2014 na pojednávaní vec prejednal a rozhodol v jej neprítomnosti, je potrebné poukázať na skutočnosť, že od podania žaloby boli vo veci konané na súde prvej inštancie tri pojednávania, na ktorých sa vždy zúčastnil právny zástupca žalobkyne a na jednom pojednávaní sa zúčastnila aj žalobkyňa, bola vyslúchnutá a mala možnosť sa vyjadrovať. Po právoplatnosti rozsudku súdu prvej inštancie a právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu, ktorým dovolací súd odmietol dovolanie proti právoplatnému rozsudku, súd prvej inštancie vychádzajúc z právoplatného rozhodnutia už mohol žalobu v časti náhrady mzdy, ktorá náhrada je podmienená neplatnosťou skončenia pracovného pomeru, iba zamietnuť. V konaní o tejto časti žaloby už prítomnosť, resp. neprítomnosť žalobkyne a jej právneho zástupcu na pojednávaní ohľadom tejto časti žaloby bola fakticky bez právneho významu. Nakoniec súd prvej inštancie žalobkyňu na pojednávanie ani nepredvolával. Predvolal iba jej právneho zástupcu, ktorého si zvolila. Právny zástupca žalobkyne požiadal o ospravedlnenie neprítomnosti svojej ako aj neprítomnosti žalobkyne na pojednávaní 8. októbra 2014 podaním z 18. septembra 2014, došlým súdu prvej inštancie 22. septembra 2014 z dôvodu kolízie pojednávania s pojednávaním na Okresnom súde Košice II, ktorú vedomosť o tomto pojednávaní mal už skôr, o čom priložil kópiu predvolania. Neprítomnosť žalobkyne ospravedlnil skutočnosťou, že žalobkyňa trvá na jeho osobnej prítomnosti na pojednávaní a nesúhlasí so substitučným zastúpením zo strany iného právneho zástupcu. Súd prvej inštancie oznámil právnemu zástupcovi žalobkyne, že žiadosť o odročenie pojednávania neobsahuje náležitosti podľa § 119 ods. 2 písm. b/ O.s.p. a že z obsahu žiadosti nezistil vážny dôvod pre odročenie pojednávania a kolízia termínov pojednávania takýmto dôvodom podľa judikatúry nie je. Zároveň poukázal na skutočnosť, že rozhodnutie o zamietnutí žaloby v časti určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru je právoplatné a dovolanie proti rozhodnutiu bolo právoplatne odmietnuté, preto nie je dôvod na ďalšie predlžovanie konania. Ak za stavu, keď právny zástupca žalobkyne neuviedol, kedy presne sa o kolízii termínov pojednávania, teda o dôvode odročenia pojednávania dozvedel (pozn. predvolanie bolo právnemu zástupcovi doručené 25. augusta 2014, žiadosť o odročenie pojednávania právny zástupca doručil súdu prvej inštancie 22. septembra 2014 s tým, že k žiadosti priložil predvolanie na pojednávanie na Okresný súd Košice II zo 14. augusta 2014 s nekonkrétnym uvedením, že o tomto termíne sa dozvedel už pred doručením predvolania 25. augusta 2014), berúc do úvahy vyjadrenie právneho zástupcu, že o termíne iného pojednávania sa dozvedel ešte pred doručením predvolania na pojednávanie v preskúmvanej veci a súdu kolíziu termínov pojednávania oznámil až takmer mesiac neskôr a s prihliadnutím na skutočnosť, že súd nepovažoval za potrebné na pojednávanie predvolať aj žalobkyňu a že na pojednávaní už nedošlo k vykonávaniu žiadnych nových dôkazov, ku ktorým by sa nemohla žalobkyňa vyjadriť a skutočnosť, že v danej veci bol súd viazaný právoplatným rozsudkom a žalobu v preskúmvanej časti mohol len zamietnuť, súd prvej inštancie vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti žalobkyne, neporušil tým (ako to správne konštatoval aj odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia) žiadne procesné ustanovenie a právo žalobkyne. Súd prvej inštancie procesným postupom, ktorý zvolil, neodňal žalobkyni možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

14. V dovolaní namietaná „iná vada“, bola do 30. júna 2016 považovaná za relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorý však prípustnosť dovolania nezakladal (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011).

15. Z obsahu dovolania napokon možno ustáliť, že dovoľateľka odôvodňovala svoj mimoriadny opravný prostriedok aj tým, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, namietajúc jeho právny záver.

16. Nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani atribút rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

17. Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalobkyne nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné odmietol.

18. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.